

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3902
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 300
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/3/2026

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 16 Μαρτίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

Προς:

Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα

Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, κ. Χρίστο Δήμα

Θέμα: «Κατάθεση της μελέτης της HVA International για τη διαχείριση υδάτων της Κρήτης - Θα επαναληφθεί το μοντέλο Θεσσαλίας ή θα υπάρξει πραγματικός στρατηγικός σχεδιασμός;»

Κύριοι Υπουργοί,

Η Κρήτη βρίσκεται τα τελευταία χρόνια αντιμέτωπη με μια ολοένα και πιο σύνθετη υδατική κρίση, η οποία επηρεάζει άμεσα την αγροτική παραγωγή, την επάρκεια ύδρευσης, τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών και τη συνολική αναπτυξιακή προοπτική του νησιού. Η άνιση κατανομή των βροχοπτώσεων, η υπεράντληση υπόγειων υδροφορέων, η υφαλμύρωση σε παράκτιες περιοχές, οι σημαντικές απώλειες στα δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης, οι μεγάλες απώλειες υδάτων λόγω έλλειψης υποδομών όπως μικροφράγματα και λιμνοδεξαμενές, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση ολοκλήρωσης εγγειοβελτιωτικών έργων, σε συνδυασμό όλων αυτών με τις αυξανόμενες ανάγκες που δημιουργούνται από την αγροτική δραστηριότητα

και τον τουρισμό, συνθέτουν ένα περιβάλλον αυξημένης πίεσης στους υδάτινους πόρους της Κρήτης, και ιδιαίτερα του Νομού Λασιθίου – της πιο ξηροθερμικής περιοχής της Ευρώπης. Οι επιπτώσεις αυτής της κατάστασης είναι ήδη αισθητές τόσο στην καθημερινότητα των πολιτών όσο και στην παραγωγική δραστηριότητα, με ιδιαίτερη ένταση στον πρωτογενή τομέα.

Η κλιματική κρίση επιτείνει περαιτέρω την κατάσταση, καθώς τα τελευταία χρόνια καταγράφεται μείωση των βροχοπτώσεων, πτώση της στάθμης υπόγειων υδροφορέων και αυξανόμενη συχνότητα ακραίων φαινομένων, τα οποία εναλλάσσονται μεταξύ περιόδων έντονης ξηρασίας και επεισοδίων έντονων πλημμυρικών φαινομένων. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι το υδατικό ισοζύγιο της Κρήτης έχει εισέλθει σε φάση αυξημένης αστάθειας, γεγονός που καθιστά επιτακτική την ανάγκη για έναν ολοκληρωμένο, επιστημονικά τεκμηριωμένο και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Ιούλιο του 2024 υπεγράφη σύμβαση αποδοχής δωρεάς της εταιρείας TEPNA A.E. προς το Ελληνικό Δημόσιο για τη χρηματοδότηση μελέτης σχετικά με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κρήτης. Η μελέτη αυτή ανατέθηκε στην ολλανδική εταιρεία HVA International – Holland Gils & Associates, με σκοπό την εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου για τη διαχείριση των υδάτων του νησιού.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η εν λόγω μελέτη έχει ως βασικούς στόχους τη συνολική χαρτογράφηση των υδάτινων πόρων της Κρήτης, τη βελτίωση της διαχείρισης φραγμάτων και ταμιευτήρων, την αντιμετώπιση της λειψυδρίας και των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των αρδευτικών δικτύων, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης νερού, καθώς και τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου για τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων του νησιού. Παράλληλα, η μελέτη αυτή εκτιμάται ότι μπορεί να αποτελέσει τον οδικό χάρτη για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μεγάλων έργων υδατικών υποδομών, καθώς και τη βάση για τον καθορισμό του τρόπου χρηματοδότησής τους.

Επιπλέον, σύμφωνα με δημόσιες τοποθετήσεις και δημοσιεύματα, η μελέτη αυτή έχει ήδη ολοκληρωθεί και παραδοθεί στα αρμόδια Υπουργεία από τα τέλη του 2025.

Παρά τη σημασία της για τον στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης των υδάτων της Κρήτης, μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει δημόσια παρουσίαση του περιεχομένου της ούτε έχει τεθεί σε θεσμική διαβούλευση με τους φορείς της αυτοδιοίκησης, τους παραγωγικούς φορείς, τα ερευνητικά ιδρύματα και την επιστημονική κοινότητα.

Η απουσία δημοσιοποίησης και θεσμικής διαβούλευσης γύρω από ένα τόσο κρίσιμο εργαλείο δημόσιας πολιτικής δημιουργεί εύλογα ερωτήματα τόσο ως προς το περιεχόμενο των προτάσεων που περιλαμβάνει όσο και ως προς τον τρόπο αξιοποίησής της στον σχεδιασμό των αναγκαίων έργων και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της υδατικής κρίσης στην Κρήτη. Παράλληλα, η μη κοινοποίηση της μελέτης στερεί από τη Βουλή των Ελλήνων τη δυνατότητα να ενημερωθεί επαρκώς και να ασκήσει τον προβλεπόμενο κοινοβουλευτικό έλεγχο σε ζητήματα που αφορούν άμεσα την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την αγροτική παραγωγή και την αναπτυξιακή προοπτική του νησιού.

Ιδίως σε μια περίοδο κατά την οποία οι πιέσεις στους υδάτινους πόρους της Κρήτης αυξάνονται, ενώ ταυτόχρονα οι ανάγκες σε υποδομές αποθήκευσης, μεταφοράς και εξοικονόμησης νερού καθίστανται ολοένα και πιο επιτακτικές, η ύπαρξη ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου διαχείρισης υδάτων αποκτά ιδιαίτερη σημασία. Η έγκαιρη ενημέρωση της Βουλής και των τοπικών κοινωνιών για το περιεχόμενο και τις κατευθύνσεις μιας τέτοιας μελέτης αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της ουσιαστικής συμμετοχής των φορέων στον σχεδιασμό των αναγκαίων παρεμβάσεων.

Επιπλέον, λόγω της σημασίας και του αντικειμένου της συγκεκριμένης μελέτης, καθίσταται απολύτως αναγκαίο να αποσαφηνιστεί το θεσμικό και επιχειρησιακό πλαίσιο αξιοποίησής της. Ιδίως εάν ληφθεί υπόψη η εμπειρία από τη μελέτη που εκπονήθηκε από την ίδια ολλανδική εταιρεία για τη Θεσσαλία, η οποία παρουσιάστηκε ως μέρος ενός «ολιστικού» σχεδιασμού αντιπλημμυρικής προστασίας και διαχείρισης υδάτων μετά τις καταστροφικές πλημμύρες Daniel και Elias. Παρά τις σχετικές κυβερνητικές εξαγγελίες και τη σύσταση του Οργανισμού Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (ΟΔΥΘ Α.Ε.), δύομισι χρόνια μετά την ίδρυσή του διαπιστώνεται, σύμφωνα με δημόσιες τοποθετήσεις και κοινοβουλευτικές παρεμβάσεις, η απουσία ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού για τη

διαχείριση των υδάτινων πόρων, την αντιπλημμυρική προστασία και την αντιμετώπιση της λειψυδρίας. Παράλληλα, έχει ασκηθεί έντονη κριτική τόσο για τον τρόπο συγκρότησης και λειτουργίας του συγκεκριμένου οργανισμού, ο οποίος χαρακτηρίστηκε ως φορέας δημοσίου ενδιαφέροντος με ιδιωτικοοικονομικά χαρακτηριστικά, όσο και για τις ιδιαίτερα υψηλές αμοιβές των μελών της διοίκησής του, την ώρα που κρίσιμα έργα υποδομής εξακολουθούν να μην έχουν προχωρήσει. Την ίδια στιγμή, ενώ η εκπόνηση του σχετικού masterplan είχε κόστος περίπου 1,5 εκατομμύριο ευρώ, η Πολιτεία καλείται πλέον να διαθέσει επιπλέον σημαντικούς πόρους για την επικαιροποίηση παλαιότερων μελετών αντιπλημμυρικών έργων, χωρίς ωστόσο μέχρι σήμερα να έχουν υλοποιηθεί οι απαραίτητες παρεμβάσεις, με αποτέλεσμα η Θεσσαλία να εξακολουθεί να παραμένει ευάλωτη σε νέα ακραία καιρικά φαινόμενα. Υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται κρίσιμο να διευκρινιστεί ποια θα είναι η θεσμική και επιχειρησιακή αξιοποίηση της αντίστοιχης μελέτης για την Κρήτη, ποια έργα και παρεμβάσεις προτεραιοποιούνται, ποιο είναι το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους και ποια χρηματοδοτικά εργαλεία προτίθεται να αξιοποιήσει η Πολιτεία για την υλοποίησή τους, ώστε να μην επαναληφθούν φαινόμενα καθυστερήσεων, ασάφειας σχεδιασμού και θεσμικών αδιεξόδων που έχουν ήδη καταγραφεί σε άλλες περιοχές της χώρας.

Ταυτόχρονα, ήδη από την πρώτη στιγμή είχαμε εκφράσει σαφείς επιφυλάξεις ως προς την καταλληλότητα της προσέγγισης που επιχειρείται να μεταφερθεί από τη Θεσσαλία στην Κρήτη, καθώς το υδρολογικό προφίλ των δύο περιοχών παρουσιάζει ουσιώδεις διαφορές. Η Θεσσαλία αποτελεί μια ενιαία πεδινή λεκάνη απορροής με εντελώς διαφορετικά υδρολογικά χαρακτηριστικά, ενώ η Κρήτη – και ιδίως ο Νομός Λασιθίου – χαρακτηρίζεται από έντονο ανάγλυφο, μικρές υδρολογικές λεκάνες, περιορισμένους υδατικούς πόρους και ιδιαίτερα ευαίσθητα υδρογεωλογικά συστήματα. Για τον λόγο αυτό, είχαμε ήδη διατυπώσει επιφυλάξεις ως προς το κατά πόσο η τεχνογνωσία και η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της μελέτης για τη Θεσσαλία μπορεί να ανταποκριθεί επαρκώς στις ιδιαιτερότητες της Κρήτης και των τοπικών της οικοσυστημάτων. Παράλληλα, είχαμε θέσει ως σαφή και αδιαπραγμάτευτη «κόκκινη γραμμή» τη διατήρηση του υφιστάμενου θεσμικού ρόλου των ΤΟΕΒ, οι οποίοι αποτελούν κρίσιμους θεσμούς διαχείρισης των αρδευτικών υποδομών και στηρίζουν επί δεκαετίες την αγροτική

παραγωγή. Η εμπειρία από τη Θεσσαλία, με τη δημιουργία του Οργανισμού Διαχείρισης Υδάτων Θεσσαλίας (ΟΔΥΘ Α.Ε.), έχει ήδη προκαλέσει έντονες ανησυχίες ως προς το ενδεχόμενο συγκέντρωσης της διαχείρισης των υδάτινων πόρων σε σχήματα εταιρικής μορφής, τα οποία ενδέχεται να λειτουργούν με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. Ως εκ τούτου, καθίσταται απολύτως αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η εκπόνηση και αξιοποίηση της μελέτης για την Κρήτη δεν πρόκειται να οδηγήσει σε μοντέλα διαχείρισης που θα υποβαθμίζουν τον ρόλο των υφιστάμενων οργανισμών εγγείων βελτιώσεων ούτε θα ανοίγουν τον δρόμο για μορφές έμμεσης ιδιωτικοποίησης της διαχείρισης του νερού, ενός απολύτως δημόσιου και στρατηγικού αγαθού για την κοινωνία, την αγροτική παραγωγή και την ανάπτυξη της Κρήτης.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κκ. Υπουργοί,

- 1. Έχει παραληφθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η μελέτη για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κρήτης που εκπονήθηκε από την εταιρεία HVA International – Holland Gils & Associates; Εάν ναι, ποια είναι η ακριβής ημερομηνία παραλαβής της;*
- 2. Ποια είναι τα βασικά συμπεράσματα και οι κύριες κατευθύνσεις πολιτικής που προκύπτουν από τη συγκεκριμένη μελέτη ως προς τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κρήτης;*
- 3. Ποια έργα υποδομής και ποιες παρεμβάσεις προτείνονται στο πλαίσιο της μελέτης για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας και τη βελτίωση της διαχείρισης υδάτων στο νησί;*
- 4. Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει στη δημόσια παρουσίαση της μελέτης και στην έναρξη θεσμικής διαβούλευσης με την Περιφέρεια Κρήτης, τους Δήμους, τους ΤΟΕΒ, τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τα ερευνητικά ιδρύματα και τους παραγωγικούς φορείς του νησιού;*
- 5. Ποια χρηματοδοτικά εργαλεία σχεδιάζεται να αξιοποιηθούν για την υλοποίηση των έργων που προβλέπονται στο πλαίσιο της μελέτης;*

Παρακαλείσθε όπως καταθέσετε στη Βουλή:

1. Αντίγραφο της πλήρους μελέτης για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κρήτης που εκπονήθηκε από την εταιρεία HVA International – Holland Gils & Associates.
2. Όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν την ανάθεση, την εκπόνηση, την παραλαβή και την αξιολόγηση της μελέτης από τα αρμόδια Υπουργεία.
3. Τυχόν αλληλογραφία μεταξύ των αρμόδιων Υπουργείων και των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με την αξιοποίηση της μελέτης και τον σχεδιασμό των σχετικών έργων υποδομής.

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη (Κατερίνα) Σπυριδάκη

Αναστάσιος Νικολαΐδης

Εμμανουήλ Χνάρης

Εμμανουήλ Χριστοδουλάκης